

LOŠKI MUZEJ ŠKOFJA LOKA

V letu 1991 je bilo pridobljenih in obdelanih 711 predmetov (odkupljenih 676 in darovanih 35). Med primerki so zlasti zanimiva oblačila in dodatki ženske in otroške noše (peče, rokavci in predpasniki iz konca 19. stoletja; naglavne in ovratne rute ter šali iz obdobja po 2. svetovni vojni), kromolitografske in vezane nabožne slike, ki sodijo v konec 19. stoletja in začetek 20. stoletja in podobice iz starejšega obdobja.

Iz pridobitev preteklega leta in obdobja pred 2. svetovno vojno je bilo obdelanih še 1208 predmetov (molki, skrinjice, škapulirji, spominki, nabožne slike, posoda za jed in pijačo, tekstilna hišna oprema in podobice). Največ dela je bilo s podobicami, ki so zaradi preglednosti motivno obdelane (Marijino življenje. Kristusovo življenje. Svetniki. Svetnice. Osmrtnice. Nove maše itd.). Zbirka šteje 1583 primerkov.

Z nadaljevanjem raziskav o šegah in vražah na Loškem smo s terenskim in arhivskim delom ter časopisnimi in literarnimi viri povečali kartoteko zapiskov za 176 listov.

V letu 1990 pridobljeno dokumentacijsko gradivo -392 inventarnih števil- je bilo obdelano v tem letu. Gradivo obsega božične, novoletne, velikonočne voščilnice, čestitke za rojstne dneve, godove, poroko in pridnost, koledarčke, dnevnik spominske knjige in družinska dopisovanja. V tem gradivu, ki je pravzaprav hišni arhiv, kar mrgoli podatkov, iz katerih lahko razberemo o prisrčnosti, nerazumevanju, šolanju, bolečinah ob smrti najbližjih, njihovem raznovrstnem delu, o značajskih potezah posameznih družinskih članov. Koliko srčnosti, bolečin, jeze in negotovosti je v dopisovanju zaljubljenega starejšega fanta hribovskemu, lepemu dekletu, ki je globoko razočaran nad dekletovimi starši, ki ji branijo poroko, ker so zaradi govoric prepričani, da ima fant premalo pod palcem in da je tudi prestar.

V koledarčkih smo našli tudi rokopisna beleženja. Npr.: šestošolec iz Poljan je v letu 1893 napisal pretresljivo pesem, ko je izvedel za očetovo smrt. V šolskem dnevniku iz leta 1929 je deklica iz Gorenje vasi, ki je obiskovala samostansko šolo v Mekinjah, zabeležila tudi šolske navade ob praznikih. Imenitna so pisma iz leta 1943 Sv. Miklavžu, napisana s čitljivo pisavo in rdečim črnilom. Vsekakor pa so najbolj dragoceni dnevnik iz obdobja med obema vojnama, kjer so zapisi o delu, vremenu in družini.

Zaradi raziskovalnih nalog o šegah in noši smo dali prednost pri zbiranju fotografij tej tematiki. Tako smo pridobili 71 fotografij družinskih članov iz Škofje Loke. Iz preteklega leta pa smo obdelali še 295 fotografij.

Povečala se je tudi negativoteka za 27 negativov in hemeroteka za 194 objav iz časopisov: Kmečki glas, Družina, Slovenske brazde in Dnevnik.

V Loških razgledih 37 je bilo objavljeno 'Ljudsko zdravilstvo na Loškem' (str.87-122).

Na terenu smo se največ zadrževali v Škofji Loki, Stari Loki in železnikih.

V razstavnih vitrini 'Noša' je prišlo do sprememb. Darovani lutki sta bili oblečeni v moško in žensko nošo. V vitrino so bile dodane še peče, sklepanci, nakit in ustne pipe.

34 strankam smo nudili gradivo in podatke. Med strankami so bili študentje, ki so rabili gradivo za seminarske in diplomske naloge, učenci in učitelji za svoja glasila in razstave, strokovni sodelavci v sorodnih in drugih ustanovah ter drugi, ki se ljubiteljsko ukvarjajo s stroko.

Zaščitno zavarovanje 42 železnih in lesenih predmetov je izvršil muzejski konzervator. Veliko pridobljenega tekstila je bilo umazanega, rjastega in raztrganega. Šivanja raztrganih tekstilnih kosov, pletenja in vezenja (svilene rute, šali, predpasniki, peče, brisače, nogavice in vezene nabožne slike) -58 predmetov- se je lotila zunanja sodelavka. Šivanje raztrganih bluz in kril -8 kosov- je opravila snažilka. Na pečah, rokavcih, ovratnikih, robcih, steznikih, predpasnikih, prtičkih in brisačah je etnologinja odstranila rjo, madeže, oprala in zlikala 37 tekstilnih kosov.

Meta Sterle

TRŽIŠKI MUZEJ

Tudi (ali pa predvsem) Tržiški muzej je v lanskem letu zašel v zelo nemirno obdobje. Negotovo finančno stanje je pogojevalo tudi nekaj strokovnih nedoslednosti in neuspeh določenih prizadevanj.

Letošnje poročilo o etnološkem delu v muzeju bi rada po nasvetu nove urednice Glasnika SED Majde Fistrove napisala nekoliko drugače, bolj vsebinsko in polemično. Moje delo je bilo namreč na željo ravnateljice Zavoda za kulturo in izobraževanje recenzirano. Strokovne sugestije, podane v oceni kolega Marka Terseglava, so bile koristne, zato jih bom pri pisanju tega poročila upoštevala. Ko pa bodo tovrstna ocenjevanja na Slovenskem bolj zaživela, bodo tudi osamljeni primeri našli svoj smisel. Lapidarna poročila so sicer za nas koristna (nudijo nam predvsem pregled nad gradivom v naših muzejih) (1), manj pa so iz njih razvidna nova muzeološka spoznanja v praksi in problemi, ki nastajajo ob tem. Takšno "dopisovanje" bi nedvomno pripomoglo k enotnejši ureditvi naših muzejev.

Program, ki sem si ga zastavila za leto 1991 je bil le delno realiziran. Temu je botrovalo, kot že rečeno, slabo finančno stanje Zavoda, vojna, nepredvidena sodelovanja v skupnih akcijah slovenskih muzealcev (muzejski salon, zborovanje muzealcev v Šmarjeških Toplicah, rok za oddajo referatov za simpozij etnologov v Velenju), nenazadnje pa tudi pomanjkanje mojega znanja in prakse.

Dokumentacija, odkupi in obdelava gradiva
Del mojih prizadevanj je bil v lanskem letu močnejše povezan z delom ostalih kolegov kustosov (zgodovinarke in umetnostnega zgodovinarja). Po polletnih prizadevanjih